

**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanku a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovej, v právnej veci žalobcu: **Ing. P. B.**, správcu konkurznej podsiaty úpadcu M. B., a.s. F., O., Česká republika, zast. advokátom JUDr. A. B., M., X. Bratislava, proti žalovanému v 1. rade **S., a. s., Bratislava**, zast. advokátkou JUDr. D. V., G., X. Bratislava a žalovanému v 2. rade **S., a. s., V.**, Česká republika, o **zaplatenie 209 791 126 Sk s prísl. zo zmenky**, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského bŕdu v Bratislave z 8. apríla 2002 č. k.31 Zm 84/00-220, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 8. apríla 2002 č. k.31 Zm 84/00- 220 v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému v 1. rade na účet jeho právnej zástupkyne náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v sume 786 679,--Sk do troch dní na účet jeho právnej zástupkyne.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zrušil v celom rozsahu zmenkový platobný rozkaz vydaný voči žalovanému v 1. rade pod č. k. 31 Zm 84/00 dňa 30.10.2000. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému v 1. rade 2 968 000,--Sk, ako náhradu trov právnej pomoci á 5 520,--Sk ako náhradu hotových výdavkov.

Zmenkový platobný rozkaz voči žalovanému v 2. rade ponechal v platnosti v celom rozsahu.

V námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu poukázal žalovaný v 1. rade aj na skutočnosť, že ako vystaviteľ zmenky neudelil remitentovi vyplňovacie oprávnenie a v tomto smere navrhol vykonať dokazovanie.

Žalobca v odvolaní ďalej namieta, že zo strany prvostupňového súdu došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci, a to pokiaľ ide o udelenie vyplňovacieho oprávnenia v blankozmenke. Podstata tohto práva spočíva v oprávnení majiteľa blankozmenky svojím úkonom, t.j. doplnením chýbajúcich častí premeniť blankozmenku na cenný papier, teda úplnú zmenku. Vyplňovacie oprávnenie nie je vecným právom vyplývajúcim zo zmenky, ale ide o zvláštne so zmenkou súvisiace právo, ktoré patrí majiteľovi zmenky. Toto právo nevzniká priamo z titulu vlastníctva zmenky, ale musí byť vystaviteľom takejto zmenky nadobúdateľovi nehotovej zmenky udelené, z čoho vyplýva, že sa zakladá na dohode medzi osobou, ktorá zmenku podpísala a osobou, ktorú zmenku preberá. Forma takejto dohody nie je určená, možno ju preto uzavrieť aj ústne. Spornou v danom prípade je skutočnosť, kedy a akou formou došlo k udeleniu vyplňovacieho oprávnenia k blankozmenke, vystavenej žalovaným v 1. rade dňa 23.10.1998 a indosovanej žalovaným v 2. rade na žalobcu.

V odvolaní žalobca namieta, že prvostupňový súd sa v rozpore s koncentračnou zásadou zmenkového konania zaoberal námietkou, ktorá nebola podaná v zákonnej lehote. Podľa neho išlo o námietku, týkajúcu sa udelenia vyplňovaného oprávnenia k blankozmenke žalobcovi zo strany žalovaného v 1. rade, ako vystaviteľa zmenky.

Na odvolanie žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 25.9.2003 č. k. 4 Obo 136/02 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ktorým bol v celom rozsahu zrušený zmenkový platobný rozkaz vydaný voči žalovanému v 1. rade. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že predmetom sporu je právo na „platenie sumy 209 791 126,-- Sk zvláštnej vlastnej blankozmenky, vystavenej dňa 28.10.1998 žalovaným v 1. rade na rad žalovaného v 2. rade (jej pripojený rovnopis č. 1 20 spisov). Zmenka bola indosovaná na žalobcu bez uvedenia dátumu. V spore bol dňa 30.10.2000 vydaný zmenkový platobný rozkaz, ktorým súd zaviazal žalovaného v 1. rade ako priameho dlžníka a žalovaného v 2. rade ako nepriameho dlžníka solidárne zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu s príslušenstvom.

Dňa 9.11.1998 sa uskutočnilo rokovanie k vyplňovaciemu oprávneniu k blankozmenke, ktorého sa zúčastnili zástupcovia sporových strán. Zo správy z uvedeného rokovania, vyhotovenej zástupcom žalobcu vyplýva, že na tomto rokovaní bola žalobcami predložená predmetná blankozmenka, ako aj spísané vyplňovacie oprávnenie. Následne uzavrel žalobca so žalovaným v 2. rade dňa 16.11.1998 zmluvu č. 215/01243/K/93, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru žalovanému v 2. rade v sume 140 000 000,-- Kč. Podľa čl. II. bod 4 zmluvy mal byť úver zabezpečený vlastnou blankozmenkou, vystavenou žalovaným v 1. rade, ku ktorej je vydané vyplňovacie oprávnenie zo strany majiteľa zmenky. Z uvedeného vyplýva, že predmetná blankozmenka zabezpečovala kauzálny vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade. Vzhľadom na vykonané dokazovanie, z ktorého vyplynulo, že obsahom rokovania sporových strán dňa 9.11.1998 bolo vyplňovacie oprávnenie k predmetnej blankozmenke, ako zabezpečovacieho prostriedku vo vzťahu k úverovej zmluve zo dňa 16.11.1998, prvostupňový súd dôvodne konštatoval, že k udeleniu vyplňovacieho oprávnenia došlo na tomto rokovaní v prípade udelenia vyplňovacieho oprávnenia dňa 23.10.1998, ako tvrdí žalobca, už nebol dôvod uvedené rokovanie zvolávať. Žalovaného v 1. rade zastupoval na rokovaní dňa 9.11.1998 na základe plnomocenstva, udeleného dňa 17.9.1998 generálnym riaditeľom žalovaného v 1. rade Ing. D., riaditeľ pre financovanie Ing. M., Ing. D. bol dňa 5.11.1998 odvolaný z funkcie a poverený zástupca žalovaného v 1. rade dňom 6.11.1998 zrušil oprávnenie Ing. M. podpisovať v mene žalovaného v 1. rade akékoľvek obchodné prípady. V deň udelenia vyplňovacieho oprávnenia, t.j. 9.11.1998 preto konala za žalovaného v 1. rade ako vystaviteľom zmenky osoba, ktorá k takémuto úkonu nebola oprávnená a jej úkony žalovaného v 1. rade nezaväzujú. Za týchto okolností sa žalovaný v 1. rade nestal zo zmenky naviazanou osobou. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny podľa § 219 OSP potvrdil.

Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a navrhol ho zrušiť a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie. Na zdôvodnenie dovolania uviedol:

Dovolanie je podľa § 237 písm. f/ OSP prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak bola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom je postup súdu, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. Zákon nešpecifikuje, aká možnosť konať pred súdom sa musela účastníkovi odňať, akým spôsobom a v akom rozsahu.

Medzi procesné práva účastníka patrí aj jeho právo, aby súd jeho vec prejednal v jeho prítomnosti. Výnimkou je ust. § 101 ods. 2 OSP, ktoré umožňuje prejednať vec v neprítomnosti účastníka, ak sa riadne predvolaný účastník neustanoví na pojednávanie a nepožiadá z dôležitého dôvodu o odročenie. V tomto konkrétnom prípade žalobca požiadala o odročenie pojednávania a jeho právny zástupca oznámil súdu svoju práceneschopnosť, ktorá mu bránila zúčastniť sa riadne predvolaného pojednávania a brániť tak záujmy svojho klienta. Odvolací súd uviedol, že zástupca žalobcu nepredložil doklad o práceneschopnosti, čo však vôbec neznamená, že práceneschopný nebol. Doklad mohol predložiť aj dodatočne, pričom súd ho mohol na túto povinnosť aj vyzvať v prípade, že mal pochybnosti pravdivosti jeho tvrdenia.

Ak účastník z dôležitého dôvodu nemôže sa zúčastniť pojednávania a z jeho konania vyplýva, že trvá na odročení pojednávania a súd napriek tomu vec prejednal a rozhodol v jeho neprítomnosti, je zrejme, že povinnosť poskytnúť mu možnosť, aby vec bola prejednaná v jeho prítomnosti nesplnil, porušil tým právo vyplývajúce z čl. 4 ods. 2 Ústavy SR a odňal mu možnosť konať pred súdom. Súd nesprávne interpretovali žiadosť právneho zástupcu žalobcu Dr. M. B. o ospravedlnení neúčasti na pojednávaní dňa 25.9.2003, nakoľko menovaný podľa jeho textu ospravedlnenia žiadala dňa 22.9.2003 o odročenie pojednávania, ktoré odôvodnil rokovaním a následne aj žiadosťou z 24.9.2003, ktorou oznámil svoju chorobu. Odvolací súd na tieto žiadosti neprihliadal a nesprávne ich interpretoval.

Pokiaľ účastník konania na tom trvá, má mu súd umožniť v každom štádiu konania zúčastniť sa pojednávania, s výnimkou prípadu uvedeného v § 101 ods. 2 OSP - ak riadne predvolaný účastník sa na pojednávanie nedostavil a nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania. Dôvod neúčasti spôsobený práceneschopnosťou je nepochybne dôležitým dôvodom neúčasti. Nie je možné bez ďalšieho preverenia dospieť k záveru, že ak účastník alebo jeho právny zástupca nepredložil doklad o práceneschopnosti, práceneschopný nebol. V prípade, že by práceneschopnosť vznikla 25.9.2003, zástupca účastníka pri zasielaní ospravedlnenia na súd ešte nemusel mať uvedený doklad o práceneschopnosti k dispozícii. Na potvrdenie svojho názoru poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.08.1994, sp. zn. 5 Cdo 66/94 podľa ktorého „Choroba účastníka preukázaná lekársky uznanou práceneschopnosťou, je dôležitým dôvodom v zmysle § 101 ods. 2 OSP. Ak účastník konania v takomto prípade požiadala včas o odročenie pojednávania, prejednanie veci v jeho neprítomnosti treba kvalifikovať ako odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ OSP“.

Na základe takéhoto postupu súdu bolo porušené aj ustanovenie § 118 ods. 3 OSP podľa ktorého na záver pojednávania môžu účastníci zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke vecí, čo žalobcovi nebolo umožnené.

Konštatoval, že prípustnosť dovolania je daná ust. § 237 písm. f/ OSP. Vecne uviedol, že podľa § 175 ods. 1 OSP odporca musí v námietkach uviesť všetko, čo proti platobnému rozkazu namieta. Z tohto ustanovenia vyplýva, že na námietky podané neskôr už nemožno prihliadať, čo súdy prehliadli.

V trojdňovej zákonnej lehote podľa § 175 ods. 3 OSP nenamietal žalovaný proti udeleniu vyplňovacieho oprávnenia k blankozmenke zrejme preto, že zmenka bola v poriadku vyplnená. Túto námietku žalovaný vzniesol až na pojednávaní dňa 07.03.2001 kde špecifikoval, že vo vyplňovacom prehlásení, ktoré je citované v zmluve o úvere, nie je uvedený spôsob, akým sa má zmenka vyplniť. Na základe toho žalovaný tvrdil, že navrhovateľ sa dopustil hrubej nedbanlivosti, ak sa uspokojil s takýmto prehlásením.

Okrem zmeškania lehoty na podanie takejto námietky tvrdili tiež, že hrubá nedbanlivosť bola odlišne odôvodnená v trojdňovej lehote žalovaný odôvodňoval hrubú nedbanlivosť žalobcu v tom zmysle, že žalobca sa nezaujímal o obsah vyplňovacieho oprávnenia k predmetnej blankozmenke, ktorá podľa žalovaného v 1. rade zabezpečovala pohľadávku zo zmluvy o dielo. Na žalobcu však neprešla pohľadávka zo zmluvy o dielo, vrátane blankozmenky, ktorá ju mala údajne zabezpečiť. Z výsluchu svedka R. Z. vyplynulo, že k predmetnej zmluve o dielo sa vzťahuje iná zmenka - vystavená na zmenkovú sumu 400 000 000,--Kč, ktorá je v držbe žalovaného v 2. rade. To znamená, že akákoľvek námietka sa vzťahuje k inej zmenke. Tento jediný dôkaz a to svedecká výpoveď R. Z. nebol ničím vyvrátený, ani sa súd nevysporiadal dostatočne s tým, prečo ho nerešpektoval.

S poukazom na uvedené navrhovateľ žiadal, aby súd neprihliadal k tejto námietke ohľadne spôsobu, akým sa má zmenka vyplniť a ak by bol aj súd túto dodatočne vznesenú námietku akceptoval, musel sa riadiť výpoveďou jediného svedka R. Z., ktorý hodnoverne uviedol, ako a kedy k zmocneniu došlo.

V zmenkovom procesnom práve platí koncentračná zásada, podľa ktorej nemožno prihliadať k iným námietkam neskôr vzneseným, okrem tých, ktoré boli včas, teda v trojdňovej lehote uplatnené (§ 175 ods. 3 OSP).

Hlavným dôvodom podľa názoru súdu, zrušenia zmenkového platobného rozkazu voči žalovanému v 1. rade Krajským súdom v Bratislave a potvrdenia tohto rozhodnutia rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bola skutočnosť, že k udeleniu vyplňovacieho oprávnenia došlo až na rokovaní 09.11.1998, kedy žalovaného 1. zastupoval riaditeľ pre financovanie Ing. M. splnomocnený Ing. D.. Ing. D. však bol dňa 05.11.1998 odvolaný a predmetné splnomocnenie bolo vraj 06.11.1996 zrušené. Ing. M. teda nebol osobou oprávnenou udeliť vyplňovacie oprávnenie. Súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, že ak bolo údajne zrušené toto interné oprávnenie pre Ing. M., táto skutočnosť nemá význam voči tretím osobám, ktoré sú viazané prejavmi zástupcov žalovaného 1.

Krajský súd v Bratislave, ani Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nevysporiadali so svedeckou výpoveďou svedka R. Z., ktorý potvrdil, že dňa 26.10.1998 mu Ing. D. ústne udelil vyplňovacie oprávnenie. Vyplňovacie oprávnenie nie je zmenkovým právom, ale právom všeobecného charakteru, ktoré nie je špeciálne upravené. Nie je nutné, aby toto právo malo písomnú formu. Z tejto skutočnosti vyplýva, že jediným, kto mohol skutočnosť udelenia vyplňovacieho oprávnenia v štádiu súdneho konania preukázať, bol R. Z.. Svedok vo svojej výpovedi jednoznačne vierohodne potvrdil, že mu toto oprávnenie bolo udelené, kým a kedy. S týmto sa súdy vo svojich rozhodnutiach nedostatočne vysporiadali iba konštatovaním, že pokiaľ by takéto oprávnenie bolo dané, nebolo by sa uskutočnilo rokovanie strán dňa 09.11.1998. Toto však nijako nevyvracia tvrdenie svedka R. Z. o jeho oprávnení vyplniť blankozmenku. Skutočnosť, že sa strany k tomuto oprávneniu ešte raz stretli a chceli si ho aj písomne potvrdiť neznamená, že neexistovalo ústne udelené vyplňovacie oprávnenie, ale naopak ho potvrdzuje, lebo vyplynulo z požiadavky B., že pôvodne udelený súhlas R. Z. chcela mať B. potvrdený aj písomne.

Jednou zo základných požiadaviek na zmenkové vzťahy je, aby poskytovali majiteľovi zmeniek istotu splnenia práva vteleného do zmenky, ako cenného papiera. Tento účel je splnený prísnou formálnosťou zmenkových vzťahov. Z nej vyplýva aj abstraktnosť zmenkového záväzku, ktorý je formou nezávislosti zmenkového vzťahu na záväzkovom príčinnom vzťahu. Zmenky sú nezávislým inštitútom, ktorého existencia nie je viazaná na iný právny vzťah, ktorý mu prípadne aj predchádzal. Tento záver podporuje aj súdna prax, napr. Krajského súdu v Brne, ktorý aplikoval v obdobnom spore platný zák. v SR aj ČR č 191/1950 Zb. a dospel k záveru, že „pre zmenkový záväzok je príznačná ich abstraktnosť a nespornosť, prejavujúca sa okrem iného aj v tom, že účel vystavenia zmeniek je nerozhodný“. Rovnako judikoval o tomto probléme aj Vrchný súd v Prahe (rozs. sp. zn. 5 Cmo 647/94 zo 7.11.1995).

Predmetná zmenka bola vystavená dňa 28.10.1998 v Bratislave žalovaným v I. rade ako blankozmenka na rad žalovaného v 2. rade. Uvedená zmenka bola vystavená bez uvedenia čiastky a dátumu splatnosti s doložkou „bez protestu“. Pôvodne zabezpečovala iný obchodno-záväzkový vzťah, pravdepodobne pohľadávku žalovaného 2. voči žalovanému 1., vyplývajúcu zo zmluvy o dielo zo dňa 10.08.1996 „Výmena kompresorovej stanice pre úložisko plynu“. Z tejto zmluvy však takéto zabezpečenie blankozmenkou nevyplýva. Táto súvislosť nevyplýva ani zo zmenky samotnej.

Na základe toho, že dovolací súd zmätočný dôvod postupu odvolacieho súdu a to odvolacie pojednávanie v neprítomnosti ospravedlneného právneho zástupcu žalobcu (JUDr. M. B.), svojím rozsudkom z 29. marca 2006 č. k. 1 Obdo V 15/4004, podľa ust. § 243b ods. 1, 2 OSP zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zaoberal sa dôvodmi zmätočnosti, pričom vecné dôvody uvedené v dovolaní rozsiahlo konštatoval ale sa nimi nezaoberal, aj keď mu to zákon ukladal (§ 242 ods. 1 OSP).

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods.2, OSP), na pojednávaní prejednal vec v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáhal preskúmania rozhodnutia (§ 212 ods.1, § 214 ods. 1 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je právne dôvodné, prvostupňový súd pri rozhodovaní vo veci samej rozsudkom, rozhodol vecne správne, preto jeho rozhodnutie potvrdil (§ 219 OSP).

Vo veci samej, odvolací súd odkazuje na podrobné právne a skutkové správne dôvody napadnutého rozsudku vyplývajúce zo správneho hodnotenia dôkazov (§ 132 OSP), ktoré si odvolací súd v celom rozsahu osvojuje. Nepodstatné nepresnosti na správnosti rozsudku nič nemenia. K námietkam vzneseným odvolateľom v odvolaní odvolací súd dodáva, že tieto neobsahujú dostatok vecných aj právnych dôvodov, ktoré by mohli narušiť správny postup a rozsudok prvostupňového súdu.

Odvolací súd vo svojom prvom rozsudku (4 Obo 136/02 str. 5, 6, 7,) uviedol hlavné dôvody, pre ktoré považoval rozsudok prvostupňového súdu za vecne správny a zdôraznil hlavné dôvody, pre ktoré nárok žalobcu nebol právne dôvodný. Odvolací súd nepovažuje za potrebné ich opakovať, pretože tieto rozhodnutia účastníci majú. Vecnými dôvodmi uvedenými odvolacím súdom sa však dovolací súd nezaoberal aj keď bolo jeho povinnosťou sa nimi zaoberať. Podľa § 242 ods. 1 „Dovolací súd preskúma rozhodnutie odvolacieho súdu v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý. Ak nejde o vady uvedené v § 237, neprihliada na vady

konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, ibaže tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci“.

Dovolací súd však nepreskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok dovolaním napadnutý, ale len čiastočne a to po stránke procesnej a uznal dôvod prípustnosti dovolania (§ 237 písm. f/ OSP), ktorý tu nebol. Ostatné dôvody, v rozpore so zákonom nepovažoval za potrebné preskúmať. Postup súdu (v danom prípade odvolacieho) podľa § 101 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2/ OSP je podľa znenia zákona vo vzťahu k účastníkovi a nie vo vzťahu k jeho advokátovi a na tom nemôže nič zmeniť nijaký judikát, alebo výklad, pretože zákon takýmto spôsobom meniť nemožno. Vzťah k advokátovi upravujú iné ustanovenia.

Účastník bol na pojednávanie riadne predvolaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu (§ 49 ods. 1 OSP). Zákon jasne upravuje účasť na konaní pri účastníkoch a zvolenom právnom zástupcovi, pokiaľ je ním advokát (§ 18 - § 21, § 24 - § 28 OSP). Ustanovenie § 101 ods. 2 OSP tam uvedené právo priznáva uplatniť účastníkovi a nie právnomu zástupcovi. Aj právo účastníka je obmedzené tým, že súd posúdi či sú dôvody na ospravedlnenie neúčasti účastníka na pojednávaní a s tým spojené posúdenie potreby jeho účasti na pojednávaní, odvolanie bolo riadne odôvodnené a odvolací súd nepovažoval za potrebné tohto účastníka na pojednávaní ešte vypočuť a preto pojednával v jeho neprítomnosti.

Naproti tomu kvalifikovaný právny zástupca má aj iné práva a povinnosti, ako účastník. Na zastupovanie môže splnomocniť substitúta (§ 25 ods. 3 OSP), môže plnomocenstvo vypovedať a zase účastník plnomocenstvo advokáta odvolať, zvlášť keď advokát má iné dôležitejšie záujmy ako je zastupovanie účastníka pred Najvyšším súdom SR. Účastníkom konania je v danom prípade správca konkurznej podstaty, má na to kvalifikáciu a veci spojené s konkurzom okrem iného aj podávanie žalôb má vykonávať osobne. V tomto sa nepostupuje podľa OSP ale podľa ZKV, ktorý zastupovanie upravuje tak, že zástupcu v prípade potreby ustanoví súd. V súdnej praxi však sa zastupovanie správcu zvoleným advokátom pripúšťa a preto ho pripustil aj odvolací súd.

Neprítomnosť riadne predvolaného účastníka (alebo jeho advokáta, ako zástupcu) na odvolacie pojednávanie nie je dôvodom na zmarenie pojednávania, ak súd účasť účastníka resp. zástupcu nepovažuje za potrebnú. V takom prípade je účasť na pojednávaní ich právom a nie povinnosťou. A to že naložia zo svojím právom tak, že ho nevyužijú nemôže byť dôvodom zmätočnosti (§ 237 písm. f/ OSP). Nemôže byť preto, že iné ustanovenie (§ 101 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2 OSP) takýto postup umožňuje. Môže ísť len o tzv. inú vadu konania, na ktorú dovolací súd neprihliada, pokiaľ nemá za následok nesprávnosť rozhodnutia vo veci (§ 242 ods.

1 druhá veta OSP). V takom prípade sa vyžaduje v dôvodoch uviesť v čom spočíva vecná nesprávnosť rozhodnutia spôsobená neúčastou ospravedlneného účastníka na odvolacom pojednávaní. Ak porušenie práva účastníka spočíva len v tom, že účastník (advokát) sa pred odvolacím súdom nemohol rečnícky predviesť, dovolací súd toto právo mu môže poskytnúť tým, že nariadi pojednávanie, aby toto právo využil (§ 243a ods. 1 OSP), totiž toto ustanovenie nie je pre okrasu OSP, ale aby sa v prípade potreby využilo. Pri terajšom postupe dovolacieho súdu sa nariaďuje odvolaciemu súdu duplicitne preskúmať vecnú správnosť prvostupňového rozhodnutia.

Ani na správnom postupe pri vynesení prvého pri opätovnom preskúmaní prvostupňového (napadnutého) rozsudku odvolací súd nemá čo meniť, len s prihliadnutím na vecné dôvody uvedené v dovolaní dôvody prvého rozsudku doplniť.

Žalobcom namietané dôvody spočívajú v tom, že súdy porušili koncentračnú zásadu a prihliadli aj na námietky, na ktoré už prihliadnúť nesmeli, ďalej že správne nevyhodnotili dohodu o vyplnení neúplnej zmenky.

V prípade zmenkového obchodu ide o tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. c/ Obchodného zákonníka), s prívlastkom abstraktnosti a rešpektovaní koncentračnej zásady. Samotný režim zmieniek sa pochopiteľne spravuje zákonom č. 191/1950 Zb., o zmenkách a šekoch. Zmenka (bez ohľadu aká) vzniká písomným právnym úkonom a náležitosti tohto právneho úkonu treba posúdiť z pohľadu všeobecného práva. Menovite či pri každej zmenke sa vyžaduje, okrem iného dátum a podpis výstavcu. Podľa názoru odvolacieho súdu, podpis výstavcu (Ing. J. D.) niet dôvodu spochybňovať. Pokiaľ absentuje dátum vystavenia zmenky, ide o právny úkon neurčitý. Nemožno tento nedostatok nahradiť dohodou o vyplňovacom oprávnení. Súd musí skúmať či písomne prejavovaný právny úkon nazvaný zmenkou má právnu silu zmenky. Ak ju nemá, niet dôvodu hodnotiť nejakú koncentračnú zásadu, bez ohľadu, čo bolo v námietkach namietané. V odbornom komentári sa požiadavka dátumu vystavenia zmenky výstavcom považuje za potrebnú, prikláňa sa k názoru, že zmenku nerobí neplatnou ani nesprávne uvedený dátum výstavcom, ale náležitosťou platnosti je uvedenie dátumu vystavenia.

Ďalšou námietkou zo strany žalovaného v 1. rade bolo hodnotenie, podľa ktorého výstavca neudelil reminentovi vyplňovacie oprávnenie. Ide už o náležitosť blankytnej (neúplnej) zmenky. Je pravdou, že v zákone nie je upravená forma tejto vyplňovacej dohody. Keď však ide o absolútny obchod, vyžaduje sa presnosť a nepochybnosť. Tá sa najlepšie docieli tak, že sa dohoda o vyplňovacom oprávnení vyhotoví písomne. Ako však bolo uvedené zákon formu

nepredpisuje, ale aj v takom prípade nemôže byť toto oprávnenie pochybné a nepresné. Ani žalobca presne neuviedol komu a kedy vyplňovacie oprávnenie bolo vydané.

Zo spisového materiálu (z dovolania navrhovateľa, č.l. 286 spisov) vyplýva, že na základe zmluvy o úvere 215/01/243./K/98 zo dňa 16.11.1998 poskytol úpadca (M. B.) žalovanému v 2. rade úver vo výške 140 000 000,-- Kč. Z článku II tejto zmluvy vyplýva, že úver bol zabezpečený blankozmenkou vystavenou S. š. p. bez dátumu splatnosti, bez zmenkovej sumy s doložkou „bez protestu“ na rad S., a. s. Ku zmenke bolo vydané potvrdenie - vyplňovacie oprávnenie zo strany vystaviteľa zmenky. Z ods. 5 Zmluvy o úvere vyplýva, že žalovaný 2. sa rozhodol indosovať zmenku na rad M. B., a. s., pri podpise zmluvy. Na indosovanie tejto zmenky bolo viazané poskytnutie úveru. Žalovaný 1. pred indosáciou dňa 30.10.1998 dal súhlas s indosáciou. Z potvrdenia žalovaného 1. žalovanému 2. vyplýva vôľa žalovaného 1., že predmetná zmenka slúži na zabezpečenie obchodu vo výške 140 000 000,--Kč. Podľa navrhovateľa zmenka mala poskytnúť veriteľovi pomerne značný stupeň istoty, že dosiahne uspokojenie svojej pohľadávky.

K tomu treba uviesť, že do profesionálnej činnosti, M. B., a. s. patrilo aj poskytovanie úverov, do ktorej činnosti patrí aj ich zabezpečenie.

Tvrdenie, že vyplňovacie oprávnenie, ktoré mal dať v mene S. Ing. J. D. R. Z. sa javí naivné a účelové. Tomu zodpovedá aj tvrdenie navrhovateľa, že uvedený peňažný ústav, vyžadoval ešte nahradenie ústneho vyplňovacieho oprávnenia písomným oprávnením, ku ktorému malo dôjsť na rokovaní 09.11.1998. Nevedno, ako túto okolnosť navrhovateľ vysvetľuje, či vyplňovacie oprávnenie udelené R. Z. považuje za neplatné, resp. či sú tu dve platné vyplňovacie oprávnenia. Týmto postupom sám navrhovateľ spochybnil platnosť oprávnenia R. Z.. K rokovaniu dňa 09.11.1998 odvolací súd dodáva, že Ing. M. nemal oprávnenie na tomto rokovaní konať za S. a. s., ani v mene Ing. J. D. bez ohľadu na to, či ho poveril. Znova treba pripomenúť, že išlo o zmenkový teda absolútny obchod a názor navrhovateľa, že to nemalo vplyv na tretie osoby (ako pri bežnom postupe v obchodnom styku) je prinajmenšom nesprávny.

Pokiaľ sa odvolací súd odvoláva na právnu teóriu (vystavenie platnej zmenky, vyplňovacie oprávnenie a ostatné náležitosti), treba rozumieť, že sa odvoláva na publikáciu: „ZMENKOVÉ PRÁVO – KOMENTÁR“ od autorov Univ. prof. Dr. Karola Kizlinka a Univ. prof. Dr. J. Spišiaka, ktorú publikáciu v druhom vydaní vydalo vydavateľstvo: Heuréka, Záhradnícka č. 2, 931 01 Šamorín.

Genézu tzv. D. zmieniek, možno chápať len tak, že nešlo o D. zmenky, ale vlastne o zmenky S., a. s. Vtedy ešte generálny riaditeľ Ing. J. D. ich vystavil v čase, keď bolo isté, zo svojej funkcie generálneho riaditeľa bude odvolaný. Už rozhodne nemohol týmto spôsobom zabezpečiť výstavbu plynového zásobníka, či iné závažné činnosti. Finančné transakcie, ktoré boli s tým spojené už tvoria predmet tzv. kauzálnych námietok, ktoré neboli predmetom tohto konania.

Navrhovateľ žiadal v prípade potvrdenia prvostupňového rozsudku pripustiť dovolanie (§ 238 ods. 3 OSP). Odvolaciemu súdu nerobí to problém, ale nijaké dôvody, ktoré by mali zásadný význam pre posúdenie veci po právnej stránke ani len neuviedol.

Úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania (§ 243d ods.1 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 Ods. 1 OSP). Spolu suma 786 679,--Sk. DPH súd nepriznal advokátke, keďže ide o náklady advokáta voči štátu a nie o účastníka v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.

V Bratislave 2. októbra 2008

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.

predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.

